

COD DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ

A PERSONALULUI INSTITUTULUI ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

Capitolul I: Domeniul de aplicare și principii generale

Art. 1 – Domeniul de aplicare

(1) Normele de conduită etică și profesională prevăzute de prezentul Cod sunt obligatorii pentru personalul IRDO.

(2) Conduita etică și profesională urmărește să asigure creșterea calității activității profesionale, o bună administrare în realizarea sarcinilor de serviciu și presupune îndeplinirea următoarelor obiective:

- credibilitatea informațiilor și a Institutului Român pentru Drepturile Omului ca instituție;
- profesionalismul în activitatea desfășurată;
- calitatea muncii depuse.

Art. 2. – Considerente generale

a) Elaborarea Codului de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului are la bază următoarele prevederi:

- Legea nr. 9/1991 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Român pentru Drepturile Omului;
- Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 53/2003, Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin Legea nr. 40/2011;
- Legea nr. 7 din 18 februarie 2004 privind Codul de conduită al funcționarilor publici, republicată;
- Legea nr. 477 din 8 noiembrie 2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Institutului Român pentru Drepturile Omului;
- Regulamentul Intern al Institutului Român pentru Drepturile Omului.

b) Codul de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului, denumit în continuare Cod, este aprobat de Consiliul general al IRDO.

c) Prevederile prezentului Cod se completează cu dispozițiile legale în vigoare.

d) Prezentul Cod de conduită etică și profesională poate fi modificat **numai** prin hotărârea Consiliului general al Institutului Român pentru Drepturile Omului, la propunerea Comitetului director.

Art. 3 – Categoriile de personal

a) Personalul contractual din cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului.

b) Personalul delegat sau detașat în cadrul institutului.

Art. 4. – Principii generale

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului sunt următoarele:

a) respectarea supremației Constituției și a legii, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;

b) profesionalismul, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;

c) imparțialitatea și nediscriminarea, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului este obligat să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios, sau de altă natură în îndeplinirea sarcinilor de serviciu;

d) integritatea morală, principiu conform căruia personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o deține, sau să abuzeze în vreun fel de aceasta;

e) independența operațională, principiu conform căruia personalul instituției nu va solicita sau primi dispoziții de la nicio autoritate publică, instituție sau persoană. Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului trebuie să se manifeste liber de orice interes, să nu fie influențat de aspecte personale sau externe, care i-ar putea afecta activitatea desfășurată, nu trebuie să se implice, direct sau indirect, să nu accepte nicio formă de intimidare, să nu beneficieze de „atenții” sau de alte avantaje, nu trebuie să se afle în conflict de interese sau sub influențe care ar putea interveni în raționamentul său profesional și genera riscuri privind respectarea acestui principiu;

f) confidențialitatea, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a utiliza și proteja informațiile, pe care nu le va folosi în scop personal, într-o manieră contrară legii;

g) libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;

h) obiectivitatea, principiu conform căruia personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului trebuie să trateze toate situațiile întâlnite în activitate conform stării de fapt. De asemenea, personalul IRDO trebuie să dea dovadă de corectitudine și să nu îngăduie ca obiectivitatea să fie afectată de influențe externe sau prejudecăți;

i) competența profesională; conform acestui principiu toate situațiile întâlnite în activitatea desfășurată vor fi tratate pe baza raționamentului profesional. În exercitarea activității profesionale, personalul institutului trebuie să dea dovadă de atenția cuvenită, competență profesională și conștiinciozitate, în conformitate cu standardele aplicabile. Totodată, are obligația de a-și menține cunoștințele și aptitudinile profesionale la un nivel ridicat, care să permită asimilarea celor mai noi cunoștințe de bună practică, legislație și tehnici în domeniu. Angajații trebuie să posede, de asemenea, experiența necesară funcției în vederea creșterii eficienței și calității activității desfășurate;

j) cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului trebuie să fie de bună credință și să acționeze pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

k) nediscriminarea, principiu fundamental de drept consacrat de art. 16, alin. (1) din Constituție: „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări*”. Acest principiu presupune ocrotirea drepturilor subiective civile fără deosebire pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, ori apartenență la o categorie defavorizată, și este consacrat în detaliu prin Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

l) conduita profesională, principiu conform căruia, personalul institutului trebuie să acționeze într-o manieră prin care să evite orice situație care ar putea discredita activitatea întreprinsă sau instituția pe care o reprezintă.

În acest sens, trebuie să respecte o serie de cerințe etice:

- moralitate în relațiile personale și instituționale interne, externe și internaționale;
- respect și considerație în toate situațiile, atât față de șefii ierarhici, cât și față de celelalte persoane cu care intră în contact;
- imparțialitate în activitatea desfășurată;
- rigurozitate și perseverență;
- responsabilitate profesională și comportamentală în raport cu întreaga activitate desfășurată.

Capitolul II: Norme generale de conduită profesională

Art. 5 – Desfășurarea unei activități profesionale de calitate

În exercitarea funcției pe care o dețin, membrii personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului au obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența.

Art. 6. – Respectarea supremației Constituției și a legii

Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația ca, prin actele și faptele săvârșite, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care îi revin, cu respectarea eticii profesionale.

Art. 7. – Loialitatea față de IRDO

Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a apăra în mod loial prestigiul institutului, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale instituției.

Personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis:

- a) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu poziția adoptată de IRDO în legătură cu orice situație, instituție sau persoană;
- c) să divulge altfel decât în condițiile legii datele sau informațiile la care a avut acces;
- d) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva IRDO și în legătură cu activitatea acestuia;
- e) să își exprime public opiniile personale în legătură cu orice situație, persoană sau instituție;

f) să formuleze în mod public, fără temei, acuze, reclamații, calomnii la adresa colegilor, șefilor și subordonaților ierarhici;

g) să permită folosirea funcțiilor pe care le îndeplinesc în scop de reclamă comercială, publicitate sau propagandă de orice fel sau dobândirea de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite, pentru ei sau pentru alte persoane;

h) să se implice în orice activitate sau manifestare care ar prejudicia imaginea și ar știrbi prestigiul Institutului Român pentru Drepturile Omului sau demnitatea funcției lor.

Prevederile de la lit. (a) – (c) se aplică și după încetarea raportului de serviciu, pentru o perioadă de 5 ani.

Dezvăluirea informațiilor care nu au caracter public sau remiterea documentelor care conțin asemenea informații, la solicitarea oricăror persoane juridice sau fizice, este permisă numai cu acordul Comitetului director al Institutului Român pentru Drepturile Omului.

Prevederile prezentului Cod nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art. 8. – Libertatea opiniilor

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute și prestigiul instituției, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor IRDO.

În activitatea sa, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențat de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

De asemenea, are obligația să manifeste respect pentru viața intimă, familială și privată a tuturor persoanelor cu care intră în relații profesionale.

Art. 9. – Activitatea publică

Relațiile cu publicul și cu mijloacele de informare în masă se asigură numai de către personalul special desemnat în acest sens de către conducerea IRDO, în condițiile legii.

Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducerea IRDO.

Art. 10. – Activitatea politică

În exercitarea atribuțiilor funcției, personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis:

a) să participe sau să colaboreze la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice sau organizațiilor asimilate partidelor politice;

b) să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcțiile de demnitate publică;

c) să afișeze, în cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice sau organizațiilor asimilate partidelor politice, ori a candidaților acestora.

Art. 11. – Folosirea imaginii institutului

În considerarea funcției deținute, personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis să permită utilizarea numelui sau imaginii institutului în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

Art. 12. – Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

În relațiile cu personalul din cadrul IRDO, precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații instituției sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună credință, corectitudine și amabilitate. Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul institutului, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea atribuțiilor, prin:

- a) întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase;
- d) neadoptarea unei atitudini imparțiale și justificate pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor care derivă din exercitarea funcției.

Art. 13. – Conduita în cadrul relațiilor internaționale

Personalul care reprezintă Institutul Român pentru Drepturile Omului în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă institutului.

În cadrul acestor relații, personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale, fiind obligat să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducerea institutului.

În deplasările externe, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului este obligat să aibă o conduită corespunzătoare și să respecte regulile de protocol și legile țării gazdă.

Art. 14. – Participarea la procesul de luare a deciziilor

a) În procesul de luare a deciziilor, personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

b) Personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducerea institutului.

c) Prin activitatea desfășurată, personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului îi este interzisă urmărirea obținerii de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

Art. 15. – Obiectivitate în evaluare

a) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, personalul din conducerea Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul din subordine.

b) Personalul de conducere are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine atunci când propune avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări

din funcții, ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

c) Se interzice personalului de conducere din cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute de prezentul Cod.

Art. 16. – Utilizarea resurselor publice

a) Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului, aflată în administrarea sau patrimoniul IRDO, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

b) Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.

c) Personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

d) Personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului care desfășoară activități publicistice în interes personal sau activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica instituției pentru realizarea acestora.

Capitolul III: Directorul și directorul adjuncț

Art. 17. – Aspecte generale

(1) Directorul și directorul adjuncț al institutului sunt numiți în funcție de către Consiliul general la propunerea Comitetului director al Institutului Român pentru Drepturile Omului pentru un mandat de 4 ani, care poate fi reînnoit.

(2) Funcțiile de director și director adjuncț ale institutului sunt incompatibile cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor sau activităților exclusiv didactice din învățământul superior.

Art. 18. – Poate ocupa funcția de director/director adjuncț al IRDO orice persoană care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) este cetățean român;
- b) are capacitate deplină de exercițiu;
- c) are studii superioare, atestate în condițiile legii;
- d) nu face și nici nu a făcut parte, în ultimii 3 ani, din niciun partid politic, formațiune sau alianță politică;
- e) nu a fost agent sau colaborator al serviciilor de informații înainte de anul 1990, nu a fost și nu este lucrător operativ, inclusiv acoperit, informator sau colaborator al serviciilor de informații;
- f) nu a fost condamnat pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, pentru care nu a intervenit reabilitarea, și care îl fac incompatibil cu funcția de conducere, și nu are cazier fiscal;
- g) este apt din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcției;
- h) are experiență în domeniul protecției și promovării drepturilor omului de minimum 5 ani.

Art. 19. – La suspendarea din funcție/încetarea activității directorului sau directorului adjunct al institutului, Consiliul general delegă atribuțiile de conducere unui membru al său, interimatul încetând la data revenirii în funcție a titularului, sau respectiv la data confirmării pe post a persoanei delegate prin decizie a Consiliului general, ori la data numirii altei persoane.

Capitolul IV: Răspunderi și sancțiuni

Art. 20. Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului institutului, în condițiile legii. Constituie abateri disciplinare următoarele fapte:

- a) întârzierea sistematică în efectuarea lucrărilor;
- b) neglijența repetată în rezolvarea lucrărilor;
- c) absențe nemotivate de la serviciu;
- d) nerespectarea în mod repetat a programului de lucru;
- e) nerespectarea secretului profesional sau a confidențialității lucrărilor cu acest caracter;
- f) manifestări care aduc atingere prestigiului IRDO;
- g) desfășurarea în timpul programului de lucru a unor activități cu caracter politic;
- h) refuzul de a îndeplini atribuțiile de serviciu;
- i) încălcarea prevederilor legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții stabilite prin lege;
- j) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod.

Art. 21. Sancțiunile care se aplică în cazul încălcării prevederilor prezentului Cod care constituie abateri disciplinare sunt cele prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului.

Art. 22. Pentru aceeași abatere disciplinară, se poate aplica numai o singură sancțiune.

Sancțiunea disciplinară se aplică în raport cu gravitatea abaterii disciplinare săvârșite, avându-se în vedere următoarele:

- a) împrejurările în care a fost săvârșită fapta;
- b) gradul de vinovăție a persoanei în cauză;
- c) consecințele abaterii disciplinare;
- d) comportamentul general în serviciu al celui vinovat;
- e) sancțiunile disciplinare suferite anterior de persoana în cauză.

Art. 23. De la data trimiterii în judecată, angajații Institutului Român pentru Drepturile Omului sunt suspendați de drept din funcțiile lor. În caz de condamnare definitivă, ei sunt demisi de drept, iar în caz de achitare suspendarea încetează.

Art. 24. (1) Conducerea Institutului Român pentru Drepturile Omului va lua măsurile necesare pentru a aduce la cunoștința fiecărui angajat al IRDO *Codul de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului*.

(2) Conducerea Institutului Român pentru Drepturile Omului va aduce la cunoștința personalului nou angajat, la momentul încadrării în funcție, prevederile

Codului de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului.

Art. 25. Conducerea Institutului Român pentru Drepturile Omului va urmări permanent modul și gradul îndeplinirii atribuțiilor încredințate prin *Codul de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului.*

Art. 26. Constituie abatere disciplinară refuzul personalului IRDO de a lua la cunoștință prevederile *Codului de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului.*

Art. 27. Consiliul general al Institutului Român pentru Drepturile Omului are obligația să actualizeze *Codul de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului* în termen de maxim 10 zile de la data modificării actelor normative care stau la baza acestuia sau ori de câte ori este nevoie.

Prezentul Cod de conduită etică și profesională a personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului a fost aprobat la data de _____ de către:

Consiliul general al Institutului Român pentru Drepturile Omului